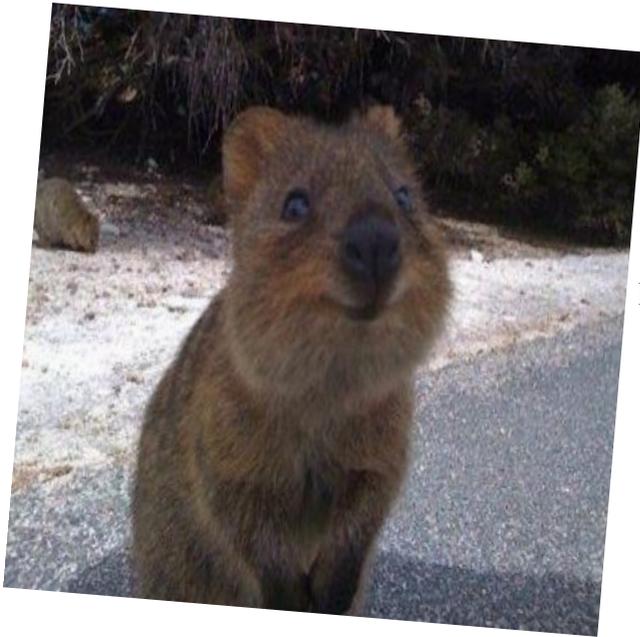

Дивовижне чудо природи!

На земній кулі немає такої екологічної ніші, де б не жили ті чи інші представники тваринного світу. Вони адаптувалися до найрізноманітніших умов планети. Та серед такого величного біологічного різноманіття живих істот, є лише одне дивовижне, життєрадісне створіння, дивлячись на яке чи перебуваючи поруч з яким, не можливо не усміхнутись, не відчуті всеохоплюючої радості, бажання обійняти тваринку. Звати цю рідкісну, позитивну та симпатичну істоту – квока (Quokka) або короткохвостатий кенгуру *Setonix brachyurus*.

Царство Тварини (Animalia)

Тип Хордові (Chordata)

Клас Ссавці (Mammalia)

Інфраклас Сумчасті (Metatheria)

Надряд Австралодельфи (Australidelphia)

Ряд Кускусоподібні (Phalangeriformes)

або «Дворізцевики» (Diprotodontia)

Родина Кенгурові (Macropodidae)

Рід Короткохвостаті кенгуру (Setonix)

Вид *Setonix brachyurus*

Зовні квоки, на перший погляд, схожі на середніх розмірів хом'ячків чи то бурундучків, гризунів, одомашнену кішку чи собаку. Насправді, це відносно невеликі кенгуру або валабі, з найчарівнішою, найніжнішою посмішкою у світі. Ці маленькі істоти усміхаються навіть у вісні й завжди виглядають веселими й життєрадісними. Особливо виникає таке враження після прийому ними їжі, бо в цей момент, щелепні м'язи квоки розслабляються, вони ніби відпочивають, а ми бачимо розпливчату, широку усмішку. Тому найпопулярнішим, на сьогодні, заняттям серед туристів Австралійського континенту стало обов'язковим зробити фантастичне селфі з квокою. Тваринка аж надто смілива і за шматочки солоденьких їстівних подарунків близько підходить та контактує з людьми, що з іншого боку робить її життя надто небезпечним.

Частенько квоку плутають з кенгуровим щуром, крисами – на вигляд вони дійсно подібні – але це зовсім різні тварини. Дана схожість визначалася подібним, як у крис, коротким і тонким 25 – 30 сантиметровим хвостом, опущеним донизу та вкритим рідкими жорсткими волосками. Ця особливість зовнішнього вигляду хвоста у квоки зіграла з нею злий жарт, і їх прийняли спочатку за гігантських крис, здатних нападати та завдавати шкоди особинам людської раси. Ще на початку XIX століття на тоді ще не відомий острів, розташований за 18 км від континентального узбережжя Південно – Західної Австралії, прибули голландські мандрівники – натуралісти під керівництвом Самуеля Волькерсена, і, побачивши цих тваринок, зразу подумали, що це величезні криси. І з цього часу й по нині острів дістав назву Ротнест, що в перекладі з голландської означає «Крисине гніздо». Хоча пізніше вони переконалися, що в Австралії, дійсно живе сила силенна гігантських крис та вони не мають ніякого відношення до квоки.

То хто ж вона, квока?

Як і всі представники сумчастих, квоки поширені в наземно - повітряному середовищі, в місцях з густою рослинністю, де є багато харчової поживності. Надають перевагу болотистій низовині з великим різномаяттям кущів, чагарників і дерев, в тіні яких ховаються від денної жари, бо ведуть нічний спосіб життя, й виходять на пошуки їжі в присутінковий період доби, та й то лишень по вже відомим стежинам. Ця рідкісна тварина має звичку мешкати в норах, і облаштовує свої місця відпочинку в тінистих трав'янистих зарослях. Цікавим є вияв відчуття небезпеки, що супроводжується стукотінням задніми кінцівками по землі.

У квоки наявні 32 зуба, правда відсутні передні верхні ікла, бо вони виключно травоядні тварини, які харчуються травою, молодими пагонами, листям, і абсолютно беззахисні перед природними хижаками. Пересуваються стрибкоподібно, здатні високо лазити, і не дивлячись на свій малий зріст, можуть, переповзаючи, подолати висоту у два метри в пошуках свіжесеньких пагонів. Цьому сприяють добре розвинені міцні й габаритні задні кінцівки, що дозволяють сильно відштовхуватися від землі. Передні кінцівки вкорочені. Сама квока сягає до 40 – 90 см довжини. Вага дорослої особини близько 2,5 – 5 кг. Вушка широкі й овальні, помітно виступають з шерстяного покриву. Хутро коротке й густе, від буровато – сірого до буровато – коричневого забарвлення з темно – оранжевим відтінком, черево більш світло – сірого кольору.

Дуже цікавим є процес розмноження квоки. Паруються, в основному, літом, хоча самки теоретично можуть завагітніти на протязі всього річного циклу. Чи знаєте ви, що квоки зустрічаються як «кавалер з дамою» лише в період розмноження, а далі відносини типу «я тебе не знаю»! Відомий випадок в зоопарку, коли одна із самок у доволі «поважному» для виду десятирічному віці, все ще народжувала дитинчат і почувалася при цьому чудово.

Самий ранній випадок досягнення статевої зрілості у самців зафіксовано у віці 389 днів, а у самок – 252 дня. Але, як правило, самки народжують дитинчат щойно на другому році життя. Самець знаходиться біля самки лише у період парування, після чого він покидає її, і, вона піклується про малюка сама. Коли дитинча народжується, орієнтовно від 24 до 27 днів, то воно дуже слабеньке і важить лише близько грама, шерсті немає взагалі, але добре розвинені передні кінцівки. Ними новонароджене 2 – сантиметрове кенгуреня відразу

вирушає в першу у своєму житті подорож. Воно повзе по вилізній самкою, вузькій смужці вовни, як по доріжці, в напрямку сумки. Потрапивши до неї, зразу ж пристає ротом до соска, який, трохи набухає й надійно утримує малюка. Квоки навчилися виробляти чотири типи грудного молока. Кожне призначене для певного віку й утворюється в окремому соску, а тому їх всього чотири. Всередині сумка цих «кенгурових хом'ячків» виглядає як шкіра без шерсті, що дозволяє зігрівати малюка до 6 – місячного віку, поки в нього не сформується власний хутровий покрив. Найтовстіше і пухнасте хутро – перед входом у сумку – захищає «квартирантів» від негоди. Краї сумки утворені сильними м'язами. Це дозволяє матері послабити їх і звільнити потомка назовні або, навпаки, доволі щільно стиснути таким чином, що запобігатиме потраплянню води всередину сумки, навіть при плаванні. В ній малюк росте й розвивається протягом декількох місяців.

Відразу після пологів, самка знову парується з самцем, і, протягом п'яти місяців в її організмі «дрімає» ще один ембріон. Якщо маля, яке знаходиться у сумці, благополучно розвивається, «дублер» народжується у свій термін – після того як старший брат чи сестра дозріває й залишає сумку матері. Така унікальна здатність – у випадку смерті малюка, народжувати зразу ж нове дитинча без необхідності чергового парування з самцем – притаманна лише квокам й визначає адаптивні особливості виживання й поширення даного виду на планеті Земля. Крім цього, затримка народження дитинчати, також збереже йому життя при настанні несприятливих посушливих зовнішніх умов.

Період життя квоки у дикій природі складає 10 років, а в умовах насильного утримання (неволі) близько 6 – 7 років. На жаль, завезення людиною, природніх ворогів квоки на територію Австралійського материка - лисиць, вовків, собак, котів, а також бурхливий розвиток сільського господарства, при якому осушували величезні масиви болотистих природніх ландшафтів, сильно вплинули на чисельність цих істот. Основний ареал поширення - острови Балд, Ротнест та деякі відносно автономні континентальні території в районі м. Олбані (Західна Австралія).

На сьогодні, вид *Setonix brachyurus* представлений у Міжнародній Червоній Книзі, як вразливий й охороняється законом Австралії.